noodzaak wezen voor een predikant om zijn ambt voor de politiek prijs te geven. Maar dat is niet zoo. Staatslieden van professie zijn bij elke partij uitzondering. Het zijn gewoonlijk advokaten, schoolmeesters, mannen van den handel, die door de keuze van het volk naar het parlement worden gezonden, om daar nu in eigenlijken zin hun politieke loopbaan te beginnen. En waar niemand ontkennen zal, dat er ook onder de predikanten mannen zijn, die voor de politiek bijzondere gaven en talenten ontvangen hebben, daar kan in deze gaven een roeping Gods liggen, die zelfs het tijdelijk of voor goed prijs geven van hun ambt wettigt, vooral wanneer er geen andere personen te vinden zijn, die even geschikt deze taak kunnen waarnemen. Hoe noode de Kerk hun dienst missen moge, waar hooger belang op het spel staat, mag de Kerk daarom in zulke gevallen hun niet weigeren om het predikambt voor een tijd of voor goed neer te leggen. Namen te noemen zou wellicht minder kiesch zijn, maar de voorbeelden zijn genoeg bekend van predikanten, die wanneer ze predikant gebleven waren, nooit dien invloed ten goede op heel ons nationale leven hadden kunnen uitoefenen en wien ons Christenvolk daarom dankbaar is, dat zij het offer gebracht hebben om het predikambt op te geven, teneinde op politiek gebied voor onze Christelijke beginselen te strijden, en die daardoor een zegen voor heel ons volk geworden zijn.

DR. H. H. K.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen: van S., Hilversum *f* 10.

Ds. J. H. HOUTZAGERS, *voorzitter*.

Leestafel.

1. J. E. VAN BUUREN. LEERBOEK DER GESCHIEDENIS VAN HET NEDERLANDSCHE VOLK. Te Groningen bij J. B. Wolters' U. M., 1915.

De heer VAN BUUREN, directeur der Christelijke Kweekschool voor onderwijzers en onderwijzeressen te LEEUWARDEN, noemt zelf, in het VOORBERICHT, dit zijn werk een beknopt leerboek.

En dat is het ook.

In 69 §§, die zaam 286 bladzijden vullen, is onze volksgeschiedenis er in saamgevat.

Aan het overzicht, dat men hier op de Vaderlandsche geschiedenis krijgt, paart zich echter, — wat niet van alle „overzichten" kan gezegd", — ook een inzicht in het ontstaan en de ontwikkeling van ons volk.

Het is den schrijver gelukt aan kortheid duidelijkheid, aan niet breed-zijn toch diepte-zijn te verbinden.

Reeds deze omstandigheid maakt dit Leerboek tot een bruikbaar hulpmiddel bij het onderwijs in de historie van ons vaderland.

In § 3 zegt de schrijver, na van de verdeeling van het Frankische Rijk bij het verdrag van VERDUN te hebben verhaald en dan verder te hebben verteld van de leenstaten in de Nederlanden, — „onder al deze staatjes is Utrecht in de eerste eeuwen het grootst van omvang en de geschiedenis van Noord-Nederland voor 1400 is", zoo voegt hij, S. MULLER FZN. citeerend, daar aan toe, „de geschiedenis van het stelselmatig verzet tegen en de voortdurende berooving van het Sticht." We zullen daarom, zoo gaat hij dan voort, aan de hand van de Utrechtsche geschiedenis die van Noord-Nederland behandelen.

Van deze wijze van behandeling onzer volkshistorie spreekt v. BUUREN ook in zijn VOORBERICHT. Daar toch zegt hij: „het kwam me voor, dat het alleen dan mogelijk is, een juist beeld van de geschiedenis van ons volk in de eerste veertien eeuwen te geven, zoo men van het Bisdom Utrecht uitgaat en niet, zooals tot heden de gewoonte is, van het graafschap Holland."

En van deze innovatie geeft hij dan dus rekenschap:

„Dan toch is het mogelijk, de geschiedenis van al de Nederlanden in ons historisch beeld op te nemen. De zelfstandige, zeer typische ontwikkeling van het Noorden na den slag bij Anen (de slag waarin de Drenten in 1227 den bisschop van Utrecht een nederlaag toebrachten) komt ongezocht naar voren. Het kerkelijk en geestelijk leven, waarvan Utrecht het middelpunt is, de ontwikkeling der zelfregeering in gewest en stad, die in Utrecht en het Oosten en Noorden des lands het rijkst is geweest, de invloed der democratie en andere kenmerkende trekken onzer geschiedenis komen dan tot hun recht. Pas wanneer de opkomende Bourgondische eenheidsstaat zich, in zijn strijd met de krachtige elementen der zelfregeering, van Holland en Zeeland meester maakte, treden deze gewesten op den voorgrond, om tot het einde der republiek die plaats te behouden."

Bij de lezing van het boek tot § 13: DE HERVORMING, — kwam het ook mij voor, dat dit behandelen der geschiedenis van Noord-Nederland aan de hand van de Utrechtsche geschiedenis, het historisch gebeuren der eerste veertien eeuwen metterdaad beter doet verstaan en ook dit opzet van het werk er als leerboek aan ten goede komt.

Wat verder dit leerboek inzonderheid voor ons bruikbaar maakt en mij zijn verschijning dan ook met sympathie doet begroeten, is de omstandigheid, dat de schrijver, zonder te kort te doen aan de onpartijdigheid die den geschiedschrijver voegt, zijn instemming met onze beginselen er in doet uitkomen. Bedoelde onpartijdigheid toch verhindert allerminst de meerdere of mindere waardebepaling van historische gebeurtenissen en personen, en de normen dier waardebepaling vallen nu eenmaal saam met de beginselen.

En dat deze normen voor den heer VAN BUUREN onze beginselen zijn, komt uit waar hij van de Hervorming ten onzent, van de godsdienstwisten gedurende het Bestand, van Maurits en Oldenbarneveld, van de Synode van Dordrecht verhaalt. Maar ook niet minder waar hij het verder verloop onzer volkshistorie beschrijft. Zoo, om iets te noemen, waar hij in § 57 van het Reveil en de Afscheiding, in § 60 over „de politieke partijen na 1848" en in § 67 van het „geestesleven in de laatste halve eeuw" waarbij ook de „Doleantie" ter sprake komt, — handelt. Laat mij ten slotte nog de aandacht mogen vestigen op het eindhoofdstuk GROOT-NEDERLAND, dat een kort maar goed overzicht geeft, en wel tot op deze dagen, van de VLAAMSCHE en ZUID-AFRIKAANSCHE tak van den Nederlandschen Stam, en tevens als mijn oordeel mogen uitspreken, dat VAN BUUREN in dit zijn leerboek op zeer gelukkige wijze de histoire de bataille met de geschiedenis der materieele en ideele kultuur in de beschrijving onzer volksgeschiedenis heeft weten te verbinden.

2. BIJBELSCHE PLATEN VOOR ONZE CHRISTELIJKE SCHOLEN EN ZONDAGSCHOLEN. Uitgegeven door I. M. Bredée's Boekhandel en Uitgevers-Mij. — Rotterdam.

De Firma BREDÉE zond ons een tweede serie van deze haar reproducties van engelsche origineelen.

Het zijn 12 platen op rol, in groot formaat, die blijkbaar als wandversiering en leermiddelen bedoeld zijn.

De eerste, met het onderschrift: OP DEN OPSTANDINGSMORGEN (Mt. 28), geeft eene vóór den Verrezen Heiland knielende vrouw; de tweede, met DAVID TOT KONING AANGEWEZEN (1 Sam. 16), Izai's zoon door Samuel gezalfd. De derde plaat: DE GOEDE HERDER (Ps. 23), stelt voor een herder te midden van zijn schapen, en op de vierde DAVID EN GOLIATH (1 Sam. 17), ziet men breed-geteekend David en heel ver weg, klein-geteekend Goliath. Op de vijfde DAVID VOOR SAUL (1 Sam. 19), is David, wat ouwelijk van trekken, bezig voor den Koning de harp te bespelen. Van de 7 overige beelden er nog 4 andere gebeurtenissen in David's leven uit. Zoo DAVID EN JONATHAN (1 Sam. 20) DAVID, DIE SAUL'S LEVEN SPAART (1 Sam. 26); DAVID, DIE DE ARK TERUGVOERT (2 Sam. 4) en DAVID EN NATHAN (2 Sam. 12).

Eindelijk nog: 3 platen waarvan een met het onderschrift: GAVEN DES HEILIGEN GEESTES (1 Cor. 12), een man geeft, die aan een tafel zit te schrijven en, als ik het goed begrepen heb, Paulus moet voorstellen op het oogenblik dat hij het begin van 1 Cor. 12 schrijft. De andere, waaronder staat DE ZALIGHEID DER VERGEVING (Ps. 32), is mij nog minder duidelijk. Op den voorgrond twee figuren, een vrouw, die vóór een man knielt, terwijl op den achtergrond nog een man, naast wien, als ik het niet mis heb, een Romeinsche soldaat staat en die met hun tweeën door een gordijn kijken. Misschien, maar dan is de voorstelling, ook wat de uitdrukking op de gezichten betreft, toch wel heel zonderling, moet hier gedacht aan Joh. 8 : 1—11. De laatste plaat, met het onderschrift: ABSALOM (2 Sam. 18), laat echter aan duidelijkheid niets te wenschen over.

Over het algemeen dunken deze platen mij als leermiddelen niet ondienstig, al bieden ook enkele, zooals ik reeds opmerkte, geen genoegzaam heldere voorstelling aan. De kleuren zijn soms wat fel en de figuren vaak overmatig groot. Wellicht is dit, met het oog op de omstandigheid, dat ze aan den wand moeten hangen, opzet. Tegen de eerste plaat heb ik echter groot bezwaar. De uitbeelding van onzen lichamelijk opgestanen en, zij het ook aanvankelijk, *verheerlijkten* Heiland, acht ik minder gewenscht.

3. DE GOEDE BELIJDENIS. Een Bundel stichtelijke overdenkingen voor hen, die komen tot openbare belijdenis des Geloofs. Te 's-Gravenhage bij H. J. Spruijt.

Een echt Gereformeerd boekje.

Een uitnemend geschenk voor hen, die pas toegelaten zijn tot het Heilige Avondmaal.

Een twaalftal — meest jongere predikanten onzer Kerk geven hier, met het oog op het belijdenisdoen stichtelijke, aan een Schriftwoord ontleende, overdenkingen.

De eerste zes gaan meer bijzonder over DE VOORBEREIDING TOT EN HET DOEN van de openbare belijdenis.

Zoo, Dr. B. WIELENGA: „Geloofsaanschouwing en geloofsbelijdenis"; Ds. K. DIJK: »Een zaad, dat de Heere gezegend heeft"; Dr. G. KEIZER: »Komen tot Jezus"; Ds. J. J. MIEDEMA: »Met hart en mond"; Ds. W. H. GISPEN Jr.: »Een beslissende regel voor onze verhouding tot Christus."

De laatste zes gaan meer over HET VOLHARDEN BIJ de belijdenis.

Zoo Ds. J. C. RULLMANN: „Door het voorhangsel"; Ds. F. C. MEIJSTER: „Heilige Harmonie"; Ds. K. FERNHOUT: „Doet aan den Heere Jezus Christus"; Ds. R. E. v. ARKEL: „Gevraagd van Zijne discipelen"; Ds. J. DOUMA: „Het Schild des Geloofs" en Ds. C. LINDEBOOM: „Lofzingen".

De heer H. J. SPRUYT, wiens eersteling op het gebied der uitgeverij deze bundel is, heeft eer van de, in alle opzichten goede, verzorging.

G.

Uit de Pers.

In het *Kerkblad voor Oost-Indie* geeft Ds. Van Dijk, van Keboemen, een overzicht van den Zendingsarbeid op het Friesche terrein, waaraan we het volgende ontleenen:

Toen in 1900 door de Friesche Kerken Ds. Bakker was uitgezonden, en hij zich Keboemen tot woonplaats had gekozen, bleek al spoedig, dat de zending hier stond voor een nieuw begin.

Het lag wel voor de hand, dat in het begin aanknooping gezocht werd bij de bestaande gemeenten. Ds. Bakker stelde zich tot taak al die gemeenten te bezoeken. Zouden er niet enkele althans zijn, die verlangden naar geregeld onderwijs uit het Woord van God; die met open armen den dienaar ontvangen zouden, die hun den weg Gods bescheidenlijker uit zou leggen? Men mocht het verwachten; in ieder geval moest men het onderzoeken.

In het begin leek het wel, dat de zaak nog niet zoo gansch hopeloos stond. Er waren plaatsen, waar ze een helper van Ds. Bakker in een gemeentelijke samenkomst lieten voorgaan. Ook de zendeling zelf trad een enkele maal voor een gemeente op. Hij werd in den regel vriendelijk ontvangen, maar — noodig hadden zij hem niet. Wat Ds. Bakker er van zag gaf ook waarlijk geen hoogen dunk van het gehalte en van de verzorging dier gemeenten. Hij woonde een godsdienstoefening bij, waarin op allergebrekkigste wijze een Schriftgedeelte gelezen werd. Midden in een pericoop werd halt gehouden, en de gemeente uitgenoodigd een psalmvers te zingen; dan werd de lezing weer even voorgezet en weer afgewisseld met gezang. Na den dienst verklaarden de hoorders gulweg, dat ze van het gelezene totaal niets begrepen hadden; maar ze schenen dat heel natuurlijk te vinden. Ze hadden toch aan hunnen plicht voldaan. Onder de leesmeuar van den voorganger had Ds. Bakker een test met houtskool opgemerkt. Hem werd later verteld, dat daarop offers gebracht werden.

Langzamerhand werd het duidelijk, dat van de gemeenten van Sadrach voor de zending niet veel te verwachten was. Mochten ze bij een bezoek al een vriendelijk gelaat toonen: ze beweren daarmee slechts burgerlijke beleefdheid, het was niet van wege de bijdschap, die hun hart vervulde over den herder, die gekomen was om de afgedwaalden te zoeken en te vergaderen. Zij zagen veelmeer den wolf in hem, die de schapen wel wilde inpalmen; maar dien zij liefst op een afstand hielden. Alleen wilden ze dat niet zoo laten merken. Een Javaansch schaap behoort ook tegenover een wolf altijd beleefd te zijn.

Ook met Sadrach zelf had Ds. Bakker een ontmoeting. De ontvangst liet niets te wenschen over. Hij was van oordeel, dat de Christenen Ds. Bakker te ontvangen, hadden als een gezondene des Heeren; en dat ze wel zonden doen met hunne kinderen te laten gaan naar zendingscholen. Veel meer kon men op dat oogenblik toch ook niet begeeren. Ondanks deze tegemoetkomende houding van den apostel keerde Ds. Bakker van zijn bezoek terug met den indruk, dat tusschen hen en ons een klove gaapte, die moeilijk te overbruggen wezen zou. En dat die indruk juist was, heeft de geschiedenis der volgende jaren wel bewezen. De gemeenten van Sadrach zijn opzichzelf blijven staan. Nu en dan zijn er enkelen uit haar midden tot ons overgekomen; maar meerderen zijn tot den Islam teruggekeerd, of liever tot de godsdienstige praktijken en de wereldbeschouwing van het Javaansche volk, waarmee ook de nog getrouwe volgelingen van Sadrach toch nooit geheel gebroken hebben.

Intusschen bepaalde zich de arbeid van Ds. Bakker tot het zoeken van het gewenschte contact met de kringen van Sadrach. Ook de Islamsche bevolking zocht hij te bereiken; en de middelen, die hij daartoe aangreep, waren het onderwijs aan de jeugd, ziekenbehandeling en colportage, waarbij hij nimmer uit het oog verloor, dat de verzorging van het bestaande, en vooral de voortdurende onderwijzing der helpers, voor de propaganda van de grootste beteekenis is.

En de arbeid bleef niet ongezegend. Tot de aanvankelijke resultaten behoorde, dat weldra op verschillende plaatsen scholen geopend, en helpers geplaatst konden worden. Bij den afkeer, die ten opzichte van de Christelijke school aan den dag gelegd werd, en waardoor het met name in de hoofdplaats zeer moeilijk ging een behoorlijk aantal kinderen bijeen te krijgen, was het reeds een overwinning, dat na een ruim 5-jarigen arbeid op verschillende plaatsen een zestal schooltjes gevestigd waren. Waar die scholen waren, daar was ook een kringetje van hoorders, die zich des Zondags in de samenkomsten lieten onderwijzen uit Gods Woord. Op drie plaatsen werd zelfs reeds geregeld het avondmaal bediend. In het geheel waren er na vijf jaren vergaderd 125 lidmaten der gemeente, waaronder 83 toegelatenen tot het heilig avondmaal. Aan 180 kinderen werd op de scholen onderwijs gegeven, en elken Zondag kwamen ongeveer 200 menschen onder het gehoor des Woords.

Ds. Bakker zegt zelf van het bereikte resultaat: »Vergelijking van deze getallen met die van verleden jaar doet zien, dat er vooruitgang is, al is deze dan ook niet groot. En een kleine vooruitgang zegt reeds zooveel. Men leert hier den dag der kleine dingen groot achten. De listen en lagen des vijands zijn op Java niet minder geweldig, dan in de eeuwenoude beproefde Kerken in Nederland. Dat nochtans het zaad des Woords ook op Java niet geheel verstikt is, is een bewijs, dat de Heere werkt«.

En zoo is het. Niemand zal den zegen gering achten, welke in zulke cijfers opgesloten ligt, als hij een denkbeeld heeft van de bezwaren en den tegenstand, die overwonnen moeten worden. Hoe moeilijk is het niet, in het begin de noodige aansluiting te krijgen met eene bevolking, wier taal men niet dan ten koste van groote inspanning zich eigen maakt. Haeveel schuchterheid en wantrouwen moet er overwonnen worden, eer iemand bereid gevonden wordt om eens zijn aandacht te schenken aan de boodschap, dien wij brengen. En dan, wat tal van bezwaren worden op den weg gelegd van hem, die aanvankelijk eenige neiging toont om de blijde boodschap aan te nemen. Vooral daar, waar aanvankelijk iets bereikt schijnt te wezen, wordt de tegenstand wakker. Het gebeurde in Premboen, dat de woning van den helper, die daar sedert eenige maanden gevestigd was, door kwaadwilligen in brand gestoken werd. En al behoort zulk eene vorm van bestrijding tot de hooge uitzonderingen, de jong Christenen, en vooral zij, die Christelijke aspiraties toonen, worden vaak op een zware proef gesteld. Daarbij zijn ze in den beginne vaak eenlingen in hunne dessa, en eenlingen in hunne familie. Geen wonder, dat meermalen de proef te zwaar bleek. Zoo gebeurde het ook wel, dat op eene plaats aanvankelijk vaste voet verkregen was, dat er geregeld des Zondags of in de week voor een kringetje van hoorders geregeld onderwijs gegeven kon worden, en dat op een gegeven oogenblik het gehoor verliep, en de vooruitgeschoven post moest worden opgegeven. Ook bij de toegetredenen zelf is vaak allerlei misverstand, en is de zonde nog zoo machtig, dat een deel van het gewonnene weer verloren gaat, door in de oude terug te vallen, en in het oude bijgeloof. Als men met al die moeilijkheden en teleurstellingen kennis heeft gemaakt, en zich somwijlen daardoor heeft laten neerdrukken, dan gevoelt men toch, dat er een werk Gods in is, als bij het opmaken van de eindrekening telkens geconstateerd mag worden: wij vorderen toch; er is iets dat bekijft, en wij winnen terrein.

Vooral in den aanvang eener zending is het van zooveel gewicht, dat men verder en verder zijne posten uit kan zetten; dat men vasten voet krijgt op meerdere plaatsen; dat het terrein, dat men bestrijkt, grooter en grooter wordt. Weinig, in dat opzicht mocht Ds. Bakker, toen hij tot anderen arbeid geroepen werd, n.l. tot het opleiden van helpers bij den Dienst des Woords voor heel het zendingsterrein der Ger. Kerken, met voldoening en dankbaarheid terugzien op den korten tijd zijner zendingswerkzaamheid. De zending, door de afwijzende houding van Sadrach en de zijnen teruggedrongen, had in de afdeeling Keboemen weer vasten voet gekregen. Het contact met de bevolking was hersteld, en werd geregeld onderhouden. Keboemen, Karanganjar, Premboen, Pamrian, Glonggong, Bandjoet, Krakal waren zoovele plaatsen, waar het licht des Evangelies op den kandelaar stond, en al was het getal niet groot dergenen, die zich in dat licht verblijdden, het liet toch niet na van meerderen de opmerkzaamheid te trekken, en langzamerhand kunne belangstelling gaande te maken. Zelfs had Friesland in het Keboemensche zijne Medische zending met een hulpziekenhuis te Krakal. Daar werden dagelijks een 40-tal patienten verzorgd, aan wie door woord en daad de liefde van Christus getoond en bekend gemaakt mocht worden. En ook van dien arbeid waren reeds enkele vruchten aan te wijzen.

Zoo was er dus weer een fondament gelegd. De Heere had Zich bij dien moeitevollen arbeid niet onbetuigd gelaten. Ook heeft Hij Zich niet onttrokken toen het werk door het heengaan van Ds. Bakker onderbroken werd. De stagnatie in den arbeid was slechts van tijdelijken aard. Sedert is door Zijne gunst de omvang van de zendingswerkzaamheid door Friesland, en van de bereikte resultaten, gestadig toegenomen.

Officieele Berichten.

Particuliere Synode van Overijsel.

Ingevolge opdracht van de classicale vergadering van Deventer, binnen wier ressort dit jaar de bovengenoemde Synode zal worden gehouden, brengt ondergeteekende ter kennisse, dat de Particuliere Synode van Overijsel vergaderen zal D.V. te Almeloo, Woensdag 9 Juni a.s.

Instructien als anderszins voor het agendum, benevens de namen der afgevaardigden, gelieve men zoo spoedig mogelijk, uiterlijk 20 Mei, in te zenden bij den ondergeteekende. Achter de namen der afgev. ouderlingen vermelde men de woonplaats.

SCHEPS, V.D.M.
Classis-corresp.

Deventer, 19 April 1915.

Korte notulen der vergadering van de Geref. kerken in de classe Barendrecht, gehouden te Barendrecht 3 Maart 1915.

1. De Praeses van den kerkeraad der roepende kerk, Ds. Steenhuis van IJsselmonde, opent te ruim half elf de vergadering. Gezongen wordt Ps. 87 : 1. Gelezen wordt Ps. 93. De Praeses gaat voor in gebed.

2. Op verzoek van den Praeses zien Di Goote en Heidema de credentiebrieven na. Alle kerken zijn wettig vertegenwoordigd. Een paar kerken zonden een secundus-ouderling. Eene kerk heeft een instructie.

3. Het moderatnen bestaat uit Ds. Steenhuis Praeses, Ds. Runia Scriba en Ds. Kunst Assessor.

4. De Actuarius leest de notulen der vorige vergadering. Zij worden goedgekeurd en geteekend.

5. De Quaestor classis, Br. Diepenhorst, doet verslag van zijn beheer over 1914. Dezelfde doet rekening en verantwoording over de collecten voor de Theol. School en de Theol. Fac. der V. U., Weeshuis te Middelharnis en hulpbehoevende studenten.

Di van Duin en van Pernis zullen deze bescheiden nazien.

6. De Commissie in de vorige vergadering benoemd om de rekening van den afgetreden deputaat voor Artt. 11 en 13, Ds. Mulder die naar Abcoude vertrok, na te zien, brengt verslag uit van haar onderzoek. Zij bevond alles in orde en stelt voor, Ds. Mulder hiermee in kennis te stellen. Aldus wordt besloten.

7. Ds. Goote doet meedeeling van den stand der kas voor Artt. 11 en 13 over 1914. Er is een saldo van *f* 61.49.

8. Ds. Heidema rapporteert van inkomsten en uitgaven voor de zending over 1914. Alle kerken stortten de toegezegde bijdragen. Ds. Greydanus en ouderling Meyer zullen deze rekening nazien.

9. Ds. Goote dient de begrooting voor Artt. 11 en 13 in voor 1915. Na vaststelling van wat de hulpbehoevende plaatselijke kerken zelve hiervoor bijdragen en van hetgeen de classe als hulp zal bieden, wordt besloten *f* 500 aan de Particuliere Synode aan te vragen.

10. Aan de classe Brielle worden voor zes maanden drie vacaturebeurten toegestaan. Evenzoo voor drie maanden aan de kerken van Klaaswaal, Ridderkerk en Strijen.

12. De morgenzitting wordt met gebed van Ds. van Pernis gesloten, de middagzitting met gebed van Ds. Sleeswijk Visser geopend.

12. De in artt. 5 en 8 dezer korte notulen genoemde commissies rapporteeren de betreffende rekeningen in orde bevonden te hebben en namens de classe te hebben geteekend.

13. In art. 23 van het Huishoudelijk Reglement wordt een kleine wijziging aangebracht. In de Juni- en Decemberclasse zullen de collecten voor de Theol. School en voor de Theol. Fac. der V. U. worden gestort.

14. De commissie in de vorige vergadering benoemd om een geschil in een der kerken op te lossen, rapporteert van haar arbeid. Het geschil blijkt door de benoeming van een arbitrage-commissie in beginsel opgelost. De commissie der classe wordt gedechargeerd.

15. Gelezen wordt een bezwaarschrift van een broeder uit een der kerken. De betrokken kerkeraad geeft inlichtingen. Een antwoord wordt vastgesteld.

16. Een circulaire van Deputaten voor de Zending onder de Joden wordt gelezen. Als deputaat voor dezen arbeid wordt aangewezen Ds. Heidema.

17. Aan de orde komt de instructie van een der kerken, advies vragend omtrent een doopaanvrage. De classe oordeelt, dat niet-belijdende leden der kerk niet tot het beantwoorden der doopvragen mogen worden toegelaten.

18. De rondvraag naar Art 41 K.O. heeft plaats. De kerk van R. dankt voor den genoten steun der classe. Enkele adviezen worden gegeven.

19. De vacaturebeurten worden als volgt geregeld. Aangewezen worden voor Klaaswaal: 11 April Ds. Sleeswijk Visser, 16 Mei Ds. v. Pernis, 20 Juni Ds. Goote. Voor Strijen: 11 April Ds. Greydanus, 9 Mei Ds. Steenhuis, 20 Juni Ds. Kunst. Voor Ridderkerk 18 April Ds. Heidema, 16 Mei Ds. Runia, 29 Juni Ds. Koolstra. Voor de classe Brielle: April Ds. Koolstra Juni Ds. van Duin en Augustus Ds. Heidema.

20. De collecten en quota zijn geïnd. Een nalatige kerk zal de collecte voor het Weeshuis te Middelharnis opzenden aan den Deputaat.

21. Besloten wordt de e. v. classikale vergadering D. V. te houden op 5 Mei. Roepende kerk is dan Zuid-Beyerland. Aanvang der vergadering half negen.

22. De censura morum wordt gehouden.

23. De Actuarius leest de korte notulen die worden goedgekeurd.

24. De Deputaat voor den arbeid in Rijn-Pruisen vraagt van nog enkele kerken toezending van een collecte.

25. De Praeses feliciteert Ds. Greydanus met diens beroep naar Paesens en spreekt den wensch uit, dat Z.Eerw. daarvoor moge bedanken.

26. Ds. Runia gaat in dankgebed voor. De Praeses sluit de vergadering.

De Actuarius,
J. G. KUNST.

Buitenland.

Duitschland. Een roepstem van een gemeentelid.

Vriend en vijand moet erkennen dat in Duitschland, als gevolg van den oorlog, een wederontwaking van het godsdienstige en kerkelijke leven is te constateeren. Het verschijnen van een menigte »Kriegspredigten« getuigt mede daarvan. Maar dat daarbij ook kaf onder het koren aanwezig is, komt eveneens aan den dag. Een »Gemeentelid« klaagde in »Licht und Leben«, dat veeltijds het inleiden in de geheele Schrift ontbreekt. »Wat komt men te hooren in de bidstonden en Kriegsandachten? Soms meent men, dat deze samenkomsten aantrekkelijk gemaakt moeten worden door het zingen van aria's door eene oratorium-zangvereeniging. En welke teksten gebruikt men? Een geliefkoosde tekst in deze dagen is Openb. 2 : 10: »Wees getrouw tot in den dood en Ik zal u de kroon des levens geven.« Er wordt dan lang en breed over de Duitsche trouw, die reeds Tacitus geroemd heeft, gepredikt, en daaruit wordt dan het besluit getrokken: zulke trouw moet de kroon des levens te beurt vallen. Men gaat niet na, in welk verband deze tekst voorkomt. Wat komt er dan te recht van de overweldigende sprake die dat deel van de Openbaring tot ons doet uitgaan? In de eerste oorlogsdagen werd er over Hebr. 12 : 1 en 2 gepredikt. Wie vormden de wolk van getuigen, die onze uittrekkende legerscharen moeten begeleiden? De vaderen van 1813 tot 1815, de heldengeesten van 1870! Men moest tot de overtuiging komen, dat de man die aldus op den kansel predikte, geen kennis had van Hebr. 11, wanneer hij zoo over Hebr. 12 kon spreken. Men kan uit deze ervaring slechts smeeken: Heere, zend uw licht en waarheid neder! Geef ons predikanten en apostelen die Uw vol, onverminkt Evangelie prediken, die bekwaam en ootmoedig genoeg zijn, om ons volk in te leiden in den Bijbel.

De schrijver wil geen kwaad zeggen van de vele »Blaadjes« en »Traktaatjes«, die onder de soldaten en het volk verspreid worden; zij hebben zeker veel zegen gebracht. »Maar ieder »Blaadje« moest eigenlijk als middel dienen om de zielen tot den Bijbel te leiden. Daarin vindt men geen droppels maar stroomen, niet een enkel afgeplukt blaadje, maar den geheelen boom, die schaduw en toevlucht biedt. Ons volk wordt in deze dagen veel vermaand om te keeren en zich tot den Heere te wenden, en wie zou zich daarover niet verheugen? Ach, dat God een profeet verwekte, die de gewetens der herders van de kudde wakker schudde, zoodat zij zelven eerst bogen voor de majesteit der Heilige Schrift en zich dan lieten aangorden met het woord der kracht, waarvan Paulus 1 Kor. 2 zoo heerlijk getuigt. Heere, mocht Gij opstaan en u over Sion ontfermen".

„Zoo spreekt het »gemeentelid«, en wij zijn overtuigd, dat zijn woord naar het hart van menig Duitscher is, die het goede voor Volk en Kerk zoekt. Er wordt in Christelijke kringen van gedachten gewisseld over den komenden nieuwen opbouw van het Godsdienstige leven. Het wordt gevoeld: in dagen als die het land tegenwoordig doorleeft, heeft het ongeloof niets te zeggen, alleen de roepstem »tot de Wet en de Getuigenis« heeft recht van bestaan.

Engeland. Zoekt het Christelijke Engeland hulp bij afgoden der Indiers?

Eene mededeeling in het blad: *Licht und Leben* (no. 7), luidt aldus: „Onverklaarbaar blijft het feit, dat de Engelsche regeering in Indië »een dag des gebeds in Indië« heeft uitgeschreven en daardoor de Heidensche Hindoe's uitnoodigde, van hunne goden de zegepraal der Engelsche wapens af te bidden! Welk een schade hierdoor aan het werk der Zending gedaan wordt, schijnt Engeland niet te bemerken. Nadat den Heidenen verkondigd is: „Uwe goden zijn afgoden die niet helpen kunnen", worden zij ambtelijk en officieel als helpers van Engeland erkend! Of de Christelijke kringen van Engeland ook hier het zwijgen zullen toedoen?

Tot hiertoe hebben wij niet gelezen, dat in een Engelsch blad tegen dit doen geprotesteerd is, evenmin als het optreden tegen de Duitsche zendelingen in Afrika werd afgekeurd.

GEMENGD NIEUWS

Uit Tsingtau wordt gemeld, dat sedert de Chineesche stad in handen der Japanners gevallen is, de zendelingen geen vrijheid van beweging hebben, maar als gevangenen beschouwd worden. Een verzoek om voort te gaan gelijk men gewoon was, werd afgeslagen. Superintendent Boskamp heeft gedurende de belegering nog in het Chineesch kunnen prediken, en hoopt daarmede te kunnen voortgaan. De scholierarbeid heeft hij voorloopig uit gebrek aan geldmiddelen in eten beperken. Het China Continuation Committee te Shanghai heeft uit Amerikaansche middelen hulp aangeboden, hoever deze hulp zal kunnen gaan, moet afgewacht worden. Boskamp is inmiddels begonnen de noodzakelijkste herstellingen aan het Zendingshuis aan te brengen. Zendeling Müller bedient tegenwoordig het station Kiautschau; zijn huis in Tsimo werd door de Japanners verwoest. Het Seminarium moest voorshands gesloten worden. Duitschers die Tsingtau willen verlaten, mogen er niet weder in terugkeeren en moeten schriftelijk verklaren, de Japansche regeering niet aansprakelijk te stellen voor verlies aan bezittingen. Een aantal Duitschers heeft Tsingtau verlaten en huis en hof in den steek gelaten. De Duitsche zendelingen denken te blijven, om den loop der dingen af te wachten.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE SPEELMAN.

XLI.

VOORUITGANG.

Weer ging een maand voorbij. Het gras liep uit, gelijk het jonge hout; er kwamen bloemen; 't was Lente.

In het eerst met eenig wantrouwen, later met eenige goede verwachting hadden de heer en de vrouwe van Jadis het nieuwe geneesmiddel toegepast. En daar was reden voor.

Reeds een week nadat Louise het nieuwe voorschrift volgde, kwam er merkbare beterschap. Het kind herkreeg den goeden eetlust van vroeger, was minder vermoeid en gevoelde lust om eens weer wat te loopen. Na veertien dagen ging het nog beter, zoodat de geneesheer goed vond, dat Louise weder eens in den zonneschijn die nu krachtiger werd, buiten kwam. Ze zag er trouwens veel beter uit dan in lang het geval was geweest. Dat merkte ieder op, de ouders allereerst die, al bleven ze nog eenigszins twijfelen, toch een blijde, wel gegronde hoop mochten koesteren op beterschap. Dat deden er trouwens meer die echter tevens den Heere God aanriepen om dien zegen te schenken. Daartoe echter was het bij de meeste eerst belanghebbenden dusver niet gekomen.

Onder hen die zich verheugden in de onverwachte beterschap behoorde ook de geneesheer, die natuurlijk niet anders geloofde dan dat het zijn middelen waren door welke een zoo goede uitkomst werd verkregen. Hij zei dit ronduit, en was er niet weinig trotsch op. Toen hij zijn woorden echter meermalen herhaalde, ook in tegenwoordigheid der ouders, meende de heer Verspronck toch iets te moeten zeggen. Hij ging met den dokter alleen en zei:

„Het doet u blijkbaar een bizonder groot genoegen mijn dochtertje zoo veel beter te vinden en daarom . . ."

„Natuurlijk mijnheer" was het antwoord. „Want ik wil u nu wel zeggen dat noch de professor noch ik recht weten welke ziekte Louise kwelt. En nu ben ik zoo gelukkig geweest toch de rechte middelen te vinden. Dat komt heusch zelden voor."

„U hebt eerlijk gesproken" waarde dokter. „Dat wil ik nu ook doen al zal het u misschien niet aangenaam zijn. Het is beter dat gij het weet. Er zijn hier *twee* dokters aan het werk."

„Twee?" was de verbaasde vraag.

„Ja" zei mijnheer Verspronck, en vertelde toen wat wij reeds weten. Hij voegde er bij:

„Nu een paar weken, waarde dokter, moesten we dus uw middelen laten staan. Tweeërlei ging toch niet".

„Natuurlijk, maar zijt u niet bevreesd dat een middel, zeker toch gegeven door iemand die geen geneesheer is, kwaad kan doen?".

„Zeker dokter, maar ik had weinig keus. Mijn arm kind ligt al vele maanden ziek en ging, dat weet u, eer achter- dan vooruit. Nu komt daar een geloofwaardig man die zegt: Ik weet een middel dat honderden geholpen heeft